טבעת הארד

מחבר לא ידוע משנת 1889

בארץ רחוקה חי מלך עשיר בארמון שהיה מוקף בגינה רחבת ידיים. אך למרות שבגינה עבדו גננים רבים, והאדמה הייתה פורייה, הגינה לא הניבה פירות או פרחים, ואפילו דשא או עצים מצילים לא צמחו בה.
המלך היה מיואש אך פעם פגש איש חכם שאמר לו: "הגננים שלך לא מבינים כלום, כי מה תוכל לצפות מאנשים שאבותיהם היו סנדלרים או נגרים? מאין ידעו לטפל בגינתך?"
"אתה צודק!" קרא המלך.
"לכן" המשיך החכם "אתה צריך להשיג אדם שאבותיו ואבות אבותיו היו גננים, ובקרוב הגן שלך יהיה מלא פרחים, דשא ותוכל ליהנות מצל העצים ומהפירות."
המלך שלח שליחים לכל רחבי המדינה, כדי שיחפשו גנן שגם אבותיו היו גננים, ואמנם אחרי ארבעים ימים נמצא אחד כזה.
"בוא איתנו ותהיה גנן של המלך" אמרו לו.
"איך אוכל להיות גנן של המלך" אמר הגנן "ואני איש עלוב ומסכן."
"זה בכלל לא חשוב" ענו לו "הנה בגדים חדשים בשבילך ובשביל משפחתך."
"אבל אני חייב כסף לכל אנשי הכפר."
"נשלם את חובותיך" אמרו.
וכך הצליחו לשכנע את הגנן, והוא הלך עם השליחים, וגם את אישתו ובנו לקח איתו. המלך היה מאושר שבסוף נמצא גנן של ממש והפקיד בידיו את הגן.
לא היה כל קושי לשקם את הגן ובסוף השנה הגן המלכותי היה מלא פרחים ופרי, והמלך הרעיף מתנות על הגנן החדש.
כפי שכבר אמרנו, לגנן זה היה גם בן, בחור צעיר ונאה, וגם מחונך ומנומס. בן זה הביא כל יום מהגינה את הפירות הטובים ביותר לארמונו של המלך ופרחים היפים ביותר לבת המלך.
הנסיכה, שבדיוק מילאו לה שש-עשרה שנה, הייתה יפה מאוד והמלך חשב שמגיע הזמן לחתן אותה.

"ילדתי" אמר לה פעם "הגעת לגיל מתאים, ואני מתכוון לחתן אותך עם בנו של ראש הממשלה שלי."
"הו, אבא" ענתה הנסיכה "לעולם לא אתחתן עם בנו של ראש הממשלה."
"מדוע?" שאל המלך.
"כי אני אוהבת את בנו של הגנן" ענתה הנסיכה.
תחילה המלך כעס מאוד, אחר כך בכה אפילו והכריז שלבתו לא ראוי בעל כזה. אך הנסיכה לא ויתרה על החלטתה להתחתן עם בן הגנן.
המלך התייעץ עם השרים שלו, והחכם ביניהם יעץ: "שלח את שני הבנים צעירים לארץ רחוקה. מי מהם יחזור ראשון, יקבל את בתך."
המלך קיבל את עצתו. הוא נתן לבן ראש הממשלה סוס מפואר וארנק מלא מטבעות זהב, ולבן הגנן נתן רק כמה מטבעות נחושת וסוס צולע, כך שאיש לא האמין כי הוא יוכל לחזור אי-פעם.
לפני שיצאו לדרך, קראה הנסיכה לאהובה ואמרה לו: "יהיה נבון וזכור שאני אוהבת אתך. קח את הארנק עם אבני חן יקרות ותשתמש בהם לטובה ולאהבתי. חזור מהר ודרוש את ידי."
שני הצעירים עזבו את העיר יחד, אבל בן השר יצא מיד בדהירה על סוסו הטוב, ובמהרה נעלם מאחורי הגבעות. הוא רכב ימים אחדים ובדרך הגיע למעיין, שם, על אבן גדולה, ישבה אישה עניה, לבושה סחבות.
"בוקר טוב, איש צעיר" אמרה. אך בן ראש הממשלה לא ענה.
"רחם עלי" חזרה ההיא "אני רעבה מאוד, כבר שלושה ימים אני יושבת כאן ואיש לא מוכן היה לתת לי דבר מה."
"עזבי אותי, מכשפה זקנה" ענה הצעיר "לא אוכל לעשות כלום בשבילך" והוא המשיך בדרכו.

עוד באותו הערב הגיע לשם גם בן הגנן על סוסו הצולע.
"בוקר טוב, איש צעיר" אמרה הקבצנית.
"בוקר טוב, גברתי הטובה" ענה הוא.
"איש צעיר, רחם עלי."
"קחי את הארנק שלי, אישה טובה, ושבי מאחורי על הסוס. רגליך ודאי חלשות."
האישה לא המתינה להזמנה נוספת ועלתה על הסוס וכך הם הגיעו לעיר הבירה של ממלכה עצומה. שם גם התאכסן בן ראש הממשלה במלון יפה, ובן הגנן והאישה התאכסנו במעון הקבצנים. למחרת בן הגנן שמע רעש גדול ברחוב. שם עברו כרוזים של המלך, נשפו בחצוצרות והכריזו:
"אדוננו המלך זקן ונחלש. הוא מוכן לתת פרס גדול למי שיצליח להחזיר לו את כוח נעוריו."
אז אמרה הקבצנית לבן הגנן:
"זה מה שתעשה: צא מהעיר דרך השער הדרומי ושם תמצא שלושה כלבים קטנים – אחד לבן, שני שחור ושלישי אדום. תפוס ותהרוג אותם ואחר כך שרוף כל אחד בנפרד ואסוף את האפר. שים את האפר בשלושה שקים, כל אחד בצבע שלו, ואחר כך לך לארמון המלך וקרא: 'הגיע רופא מפורסם מעיר יאנינה באלבניה. הוא היחיד שיכול לרפא את המלך ולהחזיר את כוח נעוריו.'
"רופאי המלך יגידו בוודאי 'זהו מתחזה ולא איש מדע' ויקשו עליך, אבל תתגבר עליהם ובסוף תובל לפני המלך.
"אז תדרוש שיביאו לך עצי הסקה, כמה שרק שלוש פרדות יכולות לסחוב, ושיעמידו קדירה גדולה מאוד. סגור את עצמך עם המלך בחדר, וכשהמים בקדירה ירתחו זרוק אותו פנימה. המתן עד שבשרו ייפרד מהעצמות. תוציא אז את העצמות ותסדר אותם במקומותיהם, ושפוך עליהם את האפר הכלבים מהשקים. המלך יתעורר לחיים ויהיה בדיוק כפי שהיה כשמלאו לו עשרים שנה.
"כתמורה דרוש שיתן לך את טבעת הארד, בעלת כוח נפלא.
"לך עכשיו, ועשה בדיוק כפי אמרתי."
הצעיר מילא את הוראות הזקנה במדויק. הרג שלושה כלבים צבעוניים, שרף אותם ואסף בשלשה שקים, הלך לארמון וקרא:
"הגיע רופא מפורסם מעיר יאנינה באלבניה. הוא היחיד שיכול לרפא את המלך ולהחזיר את כוח נעוריו."
רופאי המלך אמנם התנגדו, אך המלך ציווה להביא את הצעיר לפניו. הביאו עצים וקדירה ובקרוב בשרו

של המלך התבשל בה. בצהרים הצעיר סידר את העצמות ורק שפך עליהם את האפר כשהמלך קם לתחייה, צעיר ומלא מרץ.
"איך אוכל לפצותך, איש צעיר" קרא "תיקח מחצית מאוצרותיי?"
"לא" אמר בן הגנן.
"את ידה של בתי, אולי?"
"לא"
"חצי ממלכה?"
"לא, תן לי רק את טבעת הארד הקסומה שלך."
"הה" אמר המלך "אני מעריך את הטבעת הזו מעל הכול, אך תקבל אותה" ונתן לו את הטבעת.
הצעיר חזר לקבצנית הזקנה ונפרד ממנה בשלום.
אחר כך אמר לטבעת הארד:
"טבעת ארד, שמעי בקול בעליך. הכיני לי אוניה מפוארת בה אמשיך את דרכי. היא תהיה עשויה כולה זהב, עם תורנים מכסף ומפרשים מקטיפה. בצוות האוניה יהיו שנים-עשר אנשים צעירים, בעלי מראה נאה ולבושים בהידור. המטען יהיה של יהלומים, אבני אודם, ברקת וכדכד.
מיד הופיע בחוף הים אוניה שתאמה בדיוק את התאור שנתן בן הגנן, ועליה הוא המשיך בדרכו. הוא הגיע לעיר גדולה והשתכן בארמון מפואר. לא עברו ימים רבים ופגש את יריבו, את בן ראש הממשלה, שבינתיים בזבז את כל כספו והפך לעובד מזבלה בעיר.
אמר לו בן הגנן: "מי אתה ומה המוצא שלך?"
"אני בן ראש הממשלה בארצי, אך הנה עינך רואות לאיזה שפל הגעתי."
"שמע-נא. אינני יודע עליך כלום, אבל אני מוכן לעזור לך. אתן לך אוניה שתביא אתך חזרה לארצך, אך זאת רק בתנאי אחד."
"מה שזה לא יהיה, אקבל ברצון."
"בוא לארמוני."
בן השר שלא זיהה את יריבו, בא לארמון של האיש העשיר. זה אמר למשרתיו להפשיט אותו ערום, ואחר כך לחמם את הטבעת ולצרוב בה סימן על גבו של הצעיר.
"עכשיו, אישי הצעיר" אמר הזר העשיר "אתן לך אוניה, בה תוכל לחזור לארצך."
בן הגנן לקח את הטבעת וציווה עליה: "טבעת ארד, שמעי בקול בעליך. הכיני לי אוניה עשויה עצים רקובים למחצה וצבועים בשחור, עם מפרשים קרועים ועם צוות חולה וחלוש. איש צוות אחד יהיה חסר רגל אחת, שני ללא זרוע אחת ושלישי נכה ועיוור, ומרביתם מכוסים בצלקות ופצעים. לכי,

בצעי!"
בן השר עלה על האוניה העלובה, והודות לרוחות שנשפו בכוון הנכון הגיע לארצו. למרות מצבו העלוב התקבל שם בשמחה.
"אני הראשון שחזר" הוא אמר למלך "עכשיו מגיע לי להתחתן עם הנסיכה, כפי שהבטחת."
מיד הוחל בהכנות לחתונה. הנסיכה הייתה מאוד מרוגזת ועצובה, אך לא יכלה להמר את רצונו של אביה.
למחרת, מוקדם בבוקר הופיעה אוניה מפוארת בנמל שבעיר. המלך ראה אותה מחלון ארמונו.
"איזה אוניה מוזרה זו" אמר "עשויה זהב, עם תורנים של כסף ומפרשי קטיפה, והמלחים עליה נאים ותמירים. מי אלה? לכו, תזמינו הנה את רב-החובל שלה."
בקרוב הגיע רב-החובל, בחור נאה, לבוש בגדי משי, מקושט בפנינים ויהלומים.
"אדם צעיר, ברוך הבא" אמר המלך "בוא תתארח בבירתי כמה שרק תרצה."
"אשמח מאוד לעשות זאת, אדוני."
"בתי אמורה להתחתן מחר. האם תסכים להוביל אותה לחתונה?"
"כבוד גדול יהיה לי" ענה.
הביאו לפני האורח את הזוג הצעיר. "מה?" קרא "תיתן את בתך היפה לאיש כזה?"
"אבל הוא בנו של ראש הממשלה שלי!"
"אין זה משנה. לא אוכל להוביל את בתך לחתונה איתו. הוא אחד מהמשרתים שלי העלובים ביותר."
"משרת שלך?"
"ללא ספק. פגשתי אותו בארץ רחוקה כשהוא עובד כפועל המזבלה. ריחמתי עליו ושכרתי את שירותיו."
"לא יתכן!" זעק המלך.
"תרצה שאוכיח לך? הוא הגיע הנה על ספינה שהכנתי עבורו, שחורה ורקובה למחצה, עם צוות של מלחים נכים."
"אמנם כך היה" הודה המלך.
"מלכי" אמר רב-החובל הצעיר "צווה לו להוריד את בגדיו ותראה את סימן של הטבעת שלי צרובה על גבו."
המלך אמנם רצה לצוות זאת, אך בן השר, שלא רצה לסבול השפלה כזו, הודה שכך באמת הדבר.
"ועכשיו מלכי" אמר רב-החובל הצעיר "אינך מזהה אותי?"
"אני מזהה אתך" אמרה הנסיכה "אתה הוא בן הגנן, אותו תמיד אהבתי ואתך אני רוצה לבעל."
"איש צעיר" קרא המלך "אברך אתך כחתני. מאחר

שכל ההכנות כבר הסתיימו, תוכלו להתחתן עוד היום."
ואכן, עוד באותו היום בן הגנן התחתן עם הנסיכה היפה.
עברו חודשים רבים. הזוג הצעיר חי באושר והמלך שמח מאוד שמצא חתן כל כך מוצלח לבתו.
אך קרה שבן הגנן, רב-החובל של אוניית הפאר היה צריך לצאת להפלגה ארוכה. הוא חיבק את אישתו ויצא לדרך.
בפרברי העיר חי אדם שכל חייו עסק באומנויות שחורות, אלכימיה, כישוף ואסטרולוגיה. הוא גילה שבן הגנן הצליח לשאת את הנסיכה רק בכוחו של הג'ני שבטבעת הארד שלו.
"אני רוצה להשיג את הטבעת" הוא אמר לעצמו.
לכן הלך לחוף הים ודג כמה דגים אדומים קטנים.
הם היו באמת יפים מאוד. הוא חזר העירה, ובעוברו תחת החלון של הנסיכה, קרא:
"מי רוצה לקנות דגים אדומים?"
הנסיכה שמעה אותו ושלחה משרת ששאל: "כמה תרצה עבור הדגים?"
"טבעת ארד."
"טבעת ארד? איזה טיפש! ואיפה אפשר למצוא כזו?"

"תחת הכרית, בחדר של הנסיכה."
חזר המשרת לנסיכה וסיפר: "הזקן לא רוצה כסף ולא זהב."
"אז מה הוא רוצה?"

"רק טבעת ארד שתחת לכרית."
"אז תמצא אותה, ותן לו."
"המשרת חיפש ומצא את הטבעת שרב-החובל השאיר בטעות בביתו, ונתן אותה לקוסם, שמיד הסתלק איתה.
רק הגיע לביתו כשאמר: "טבעת ארד, שמעי בקול בעליך. אני רוצה שספינת הזהב תהפוך לעץ רקוב וכל הצוות למפלצות מפחידות ושכל המטען יהפוך לחתולים שחורים."
וג'ני של הטבעת אמנם נשמע לו.
כשרב-החובל הצעיר ראה מה קרה לאנייתו הבין שמישהו גנב את טבעת הפלא. הוא התעצב מאוד ואמר לעצמו: "מי שגנב את הטבעת, לקח איתו בוודאי גם את אישתי. אין לי מה לחזור הביתה."
הוא המשיך בדרכו, ושט מאי לאי, ובכל מקום צחקו ממנו והוא נעשה כל כך עני שאפילו לחתולים השחורים שעל האוניה לא היה מה לאכול, אלה רק עשבים ושורשים.
אך אחרי זמן מה הוא הגיע לאי בו גרו רק עכברים. הוא יצא לחוף והתחיל לסייר באי, אבל בכל מקום ראה עכברים ורק עכברים. גם החתולים ירדו מהאוניה, ומאחר שהיו רעבים מאוד התחילו לצוד את העכברים.

אזי מלכת העכברים כינסה את כל יועציה ואמרה: "החתולים האלה עלולים לאכול את כולנו, אם רב-החובל הזה לא יאסור אותם. הבה נשלח אליו את האמיצים שבנינו במשלחת."
רבים היו המתנדבים, והם הלכו ומצאו את רב-החובל הצעיר.
"אדוני" אמרו "עזוב את האי שלנו מהר ככל האפשר. אחרת החתולים יואכלו את כולנו."
"ברצון" ענה זה "אך בתנאי אחד: שתשיגו את טבעת הארד שקוסם נבזה גנב ממני. אם לא תמצאו ותביאו אותה, אשאר כאן עם כל החתולים, והם יחסלו אתכם עד לאחרון."
העכברים נבהלו מאוד. "מה אפשר לעשות?" שאלה המלכה "איפה נמצא את טבעת הארד?"
היא אספה שוב את יועציה ושלחה שליחים לכל פינות האי, אבל אף אחד מהם לא הביא עצה. אך לפתע הופיעו שלושה עכברים נכים. אחד היה עיוור, שני חסר רגל ושלישי חתוך אוזניים.
"הו, הו, הו" אמרו "אנו באים מארץ רחוקה."
"אולי תדעו איפה נמצאת הטבעת ששולטת בג'ני?"
"הו, הו, הו, אנו יודעים. קוסם רע גנב אותה, והוא עכשיו שומר אותה בכיסו במשך היום ובפיו בלילה."
"לכו והשיגו אותה, וחזרו מהר כמה שרק אפשר."

שלושת העכברים הכינו לעצמם ספינה קטנה והפליגו בה לארץ בו חי אותו הקוסם הנבזה.
כשהגיעו לעיר הבירה שניים רצו אל הארמון, והעכבר העיוור נשאר לשמור על הספינה. הם מצאו את הקוסם, ישן במיטתו, עם טבעת הארד בפיו.
"איך נעשה זאת?" חשבו הנברנים הקטנים.
העכבר בלי אוזניים חיפש ומצא מנורת שמן ובקבוק מלא פלפל. הוא טבל את זנבו תחילה בשמן ואחר כך בפלפל, ושם את הזנב תחת אפו של הישן.
"אטשי, אטשי" התעטש הקוסם וטבעת הארד נפלה מפיו. מיד תפס אותה העכבר הצולע ורץ אל הספינה.
תראו לעצמכם את היאוש של הקוסם, כשהתעורר ולא מצא יותר את הטבעת!
בינתיים רוחות נוחות הובילו את ספינת העכברים לכוון האי, שם מלכת העכברים עם כל נתיניה חיכו להם באי-סבלנות.
תוך כדי ההפלגה התחילו העכברים לשוחח על הטבעת ולהתווכח בזכותו של מי השיגו אותה.
"זה אני" אמר העיוור "כי שמרתי על הספינה, שלא תברח מהחוף. אחרת לא היינו יכולים לחזור."
"לא, זה אני" אמר זה ללא אוזניים "הרי אני גרמתי לכך שהטבעת נפלה מפי האיש."
"לא, זה אני, כי רצתי איתה מהר ככל שיכולתי, על

שלוש רגליים בלבד."
הויכוח הפך למריבה ולמכות ותוך כדי כך הטבעת נפלה לים!
"איך נפגוש את המלכה?" חשבו העכברים "הרי בגלל טיפשותנו אבדנו את הטבעת היקרה ועכשיו כל העכברים של האי יושמדו. מוטב שננחת כאן, על האי הבודד וכאן נסיים את חיינו."
הם אמנם יצאו לחוף של אי בודד. שני עכברים יצאו

לחפש מזון, והעכבר העיוור נשאר לבד. הוא נדד באי ומישש אחרי האוכל עד הריח דג מת.
וכשהתחיל לאכול אותו הרגיש פתאום בדבר מה קשה. צעקותיו הביאו גם את שני העכברים האחרים.
"זו טבעת הארד! "זו טבעת הארד!" קראו בשמחה.
הם חזרו לספינתם הקטנה והפליגו לאי העכברים.
זה היה בדיוק בזמן. רב-החובל רצה כבר להוציא שוב את החתולים לחוף, כשהעכברים הביאו לו את הטבעת היקרה.
"טבעת ארד, שמעי בקול בעליך" אמר האיש הצעיר "אני רוצה את ספינתי כפי שהייתה קודם." הג'ני ניגש מיד לעבודה והספינה הישנה הפכה שוב לאניית פאר, עם מטען אבנים יקרות, ומלחים יפים ושרים בשמחה כל הדרך לארצם.
בסוף הגיעו לנמל. הנסיכה קיבלה את בעלה בחיבוק חם. הם רצו מיד לביתו של הקוסם ומצאו אותו ישן חזק. קשרו אותו וכלאו, ולמחרת רתמו אותו לזנבו של פרד עמוס בשקי אגוזים. הפרד רץ בדרך והקוסם התפורר לחתיכות קטנות רבות כמו האגוזים שעל גבו של הפרד.